

УДК 378.147.157.

© Стаченко О.В.

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ШВЕЙНОГО ПРОФІЛЮ ПРИ ВИКОРИСТАННІ ЕЛЕМЕНТІВ КЕЙС-ТЕХНОЛОГІЙ

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку промисловості України текстильна промисловість відіграє важливу роль. За останні роки зросли прості технологічного устаткування. Введенні в дію виробничі потужності освоюються повільно. Переоснащення промисловості ведеться низькими темпами. В той же час нова техніка в ряді випадків використовується не повністю. Проблема кадрів залишається актуальною. Перебудова підприємств під нові вимоги, зміна або заміна обладнання та устаткування, нові технології обробки, комбіновані посади робітників – і це тільки основні, найбільш наявні показники [1, 2]. Відповідно, система освіти має відповідати цим змінам та йти поруч із запитом на ринку праці. Сучасний роботодавець потребує досвідченого фахівця широкого профілю, який не тільки буде вміти виконувати відповідні завдання, але й швидко та ефективно реагувати на нові запити зі сторони замовника, навчатись та бути завжди в ритмі активної праці.

Аналіз останніх досліджень. Використання кейс-методу було започатковано у 20-ті роки ХХ століття в США в Школі бізнесу Гарвардського університету. Спочатку кейс-метод активно використовувався на курсах підготовки магістрів бізнес-адміністрування (В. Донам, Коупленд). У подальшому він набув широкого застосування при вивченні медицини, юриспруденції, математики, педагогіки та інших наук (Дж. Маанен, Л. Бреслов, Дж. Ерскін, К.Херрид, В. Ноймс, Р. Прінг, А. Уотсон та ін.). В Україні кейс-метод вперше презентовано Х. Гусок та К. Ландбергом у 1992 році в Інституті державного управління і місцевого самоврядування фахівцями Школи державного управління ім. Дж. Кенеді Гарвардського університету [8, 9]. Поширення кейс-методу спонукало вчених до розробки теоретичних засад його використання в навчальному процесі ВНЗ. Значний внесок у розв'язання цієї проблеми зроблено вітчизняними та зарубіжними вченими Г. Багієвим, О. Сидоренком, О. Смоляниною, Ю. Сурмінім, В. Чубою, П. Шереметою, які розглядають кейси як метод навчання, як форму організації навчально-пізнавальної діяльності студентів, як дидактичну технологію, що застосовується в процесі фахової підготовки. Важливе є те, що по-справжньому інноваційні педагогічні технології спочатку будуються на компетентісному підході і націлені на результати вчення на майбутню професійну діяльність. Кожна з праць відображає сутність кейс технологій, застосування у циклі гуманітарних, економічних, педагогічних дисциплін, але на практиці, а саме в умовах виробничого навчання, це питання не розгорнуто повною мірою, тому пропонуємо розглянути, як можливо застосувати елементи кейс-технологій на уроках виробничого навчання.

Мета роботи: обґрунтувати використання методики викладання з елементами кейс-технологій на уроках «Виробничого навчання» при вивченні дисципліни «Технологія швейних виробів» як чинник формування компетенцій у студентів першого курсу.

Виклад основного матеріалу. Робочий навчальний план і програма виробничого навчання студентів у галузі «Професійна освіта» за спеціальностями: «Технологія текстильної та легкої промисловості», «Моделювання, конструювання та дизайн швейних виробів», «Швейні вироби», розроблений на два курси, а саме, чотири семестри, для поглибленого вивчення дисципліни. У програмі виробничого навчання для першого та другого курсу, запропоновано сімнадцять тем, із загальною кількістю годин – 432, з них 24 години – самостійна робота. Темі обрані так, щоб студент, який навчається, після закінчення курсу міг виконати будь який швейний виріб із легкого асортименту одягу. На першому курсі студенти вивчають ази швейної промисловості, ручні, машинні стібки та строчки, різновиди та методи обробки основних вузлів, жіночого плаття та чоловічої сорочки. У другому семестрі, маючи базові знання зі спеціальності, студенти можуть уже виготовити халат, чоловічу та жіночу сорочку.

На самостійну роботу для першого курсу виділяється дванадцять годин, які мають бути використані для самостійного опрацювання матеріалу, а саме того, що не було розглянуто на уроках виробничого навчання, а саме: нові технології та способи обробки, нове обладнання. Загальною метою виробничого навчання є оволодіння знаннями та навичками практичного виконання дій із пошиву одягу в умовах виробничого середовища, а саме – обладнання, засобів та пристроїв малої механізації, умов праці, технологій виготовлення одягу. Враховуючи зміни в сучасній системі освіти, коли студент має бути підготовлений та адаптований до змін на робочому місці, вміння реагувати на запит роботодавця та бути готовим до самонавчання, запропонована методика з елементами кейс-технологій буде доцільною та практичною у використанні педагогами. Вона може бути використана як елемент основної програми курсу [6].

Аналіз навчальних планів підготовки фахівців технічних, педагогічно-технічних спеціальностей та змісту навчальних дисциплін дозволив обрати дисципліни циклу практичної підготовки студентів ВНЗ, при вивченні якої застосування кейс-методу дає значно більший ефект, ніж традиційні методи навчання. Тобто його використання сприяє інтелектуальному, моральному та мотиваційно-вольовому розвитку студентів, формуванню діалектичного мислення, становленню наукового світогляду, а також розвиває в них такі кваліфікаційні характеристики, як здатність до аналізу технічних проблем різного рівня складності, уміння їх чітко формулювати та прогнозувати шляхи вирішення з урахуванням не лише технічного, а й гуманістичного аспекту, відстоювати власну позицію, дискутувати та оцінювати різноманітну інформацію тощо [5].

На базі УПА є лабораторія, яка сучасно обладнана та має всі умови для проведення повноцінних занять із застосуванням новітніх технологій. Було проведено експеримент із групою першого курсу ДТ-ШП3-1. Десять осіб проходила уроки з виробничого навчання в новій лабораторії. З ними проводили експериментальні заняття із застосуванням кейс-технологій, які дозволили швидше пройти теми, відведені на вивчення та практичне відпрацювання в умовах лабораторії. У таблиці 1 наведено порівняння програми з «Виробничого навчання» із застосуванням кейс-методу та без нього.

Таблиця №1

Порівняння програми з «Виробничого навчання», дисципліни «Технологія швейних виробів».

Робоча навчальна програма			Запропонована навчальна програма із застосуванням елементів кейс технологій		
№	Назва теми	Год.	№	Назва теми	Год.
I курс II семестр			I курс II семестр		
	Тема 7: Вивчення технології обробки та виготовлення халата жіночого з бавовняної тканини.	30		Тема 7: Вивчення технології обробки та виготовлення халата жіночого з бавовняної тканини.	18
22	Інструктаж з охорони праці та пожежної безпеки. Інструктаж за змістом занять з організації робочого місця для виконання ручних, машинних та волого-теплових робіт. Техніка безпеки, інструменти та пристосування. Початкова обробка пілочок халата жіночого з бавовняної тканини	6	22	Інструктаж з охорони праці та пожежної безпеки. Інструктаж за змістом занять з організації робочого місця для виконання ручних, машинних та волого-теплових робіт. Техніка безпеки, інструменти та пристосування. Розкрій халату жіночого з бавовняної тканини. Початкова обробка пілочок халата жіночого з бавовняної тканини	6
23	Початкова обробка спинки	6			

	халата жіночого з бавовняної тканини		23	Початкова обробка спинки халата жіночого з бавовняної тканини. Початкова обробка коміра халата жіночого з бавовняної тканини. Початкова обробка рукавів халата жіночого з бавовняної тканини.	6
24	Початкова обробка коміра халата жіночого з бавовняної тканини. Початкова обробка рукавів халата жіночого з бавовняної тканини.	6			
25	Зборка халата жіночого з бавовняної тканини.	6	24	Зборка халата жіночого з бавовняної тканини. Кінцева волого-теплова обробка виробу. Здача готового виробу.	6
26	Кінцева волого-теплова обробка виробу. Здача готового виробу.	6			
	Тема 8: Вивчення технології обробки та виготовлення блузи жіночої з шовкової тканини.	36		Тема 8: Вивчення технології обробки та виготовлення блузи жіночої з шовкової тканини. Тема 9: Вивчення технології обробки та виготовлення чоловічої сорочки.	30
27	Початкова обробка пілочки жіночої блузи з шовкової тканини.	6	25	Розкрій деталей чоловічої та жіночої сорочки. Складання порівняльної таблиці зі специфікації деталей крою	6
28	Початкова обробка спинки жіночої блузи з шовкової тканини.	6	26	Початкова обробка пілочки та спинок жіночої блузи з шовкової тканини та чоловічої сорочки з бавовняної тканини	6
29	Початкова обробка коміра блузи з шовкової тканини та з'єднання з горловиною виробу.	6	27	Початкова обробка рукавів манжетами блузи з шовкової тканини, сорочки чоловічої з бавовняної тканини та з'єднання їх із проймою.	6
30	Початкова обробка рукавів блузи з шовкової тканини та з'єднання з проймою.	6	28	Початкова обробка коміра чоловічої сорочки, жіночої блузи. Обробка застібки.	6
31	Зборка блузи з шовкової тканини.	6	29	Зборка блузи з шовкової тканини, сорочки з бавовняної тканини. Кінцева волого-теплова обробка виробу. Здача готового виробу.	6
32	Кінцева волого-теплова обробка виробу. Здача готового виробу.	6	30	Аналіз технології пошиву жіночого та чоловічого плечового виробу. Захист звітів	6
	Тема 9: Вивчення технології обробки та виготовлення чоловічої сорочки.	36	31	Створення колекції одягу	54
33	Початкова обробка пілочки чоловічої сорочки.	6			
34	Початкова обробка спинки чоловічої сорочки.	6			
35	Початкова обробка коміра чоловічої сорочки.	6			
36	Початкова обробка рукавів чоловічої сорочки.	6			
37	Зборка чоловічої сорочки.	6		Підсумковий контроль знань.	6
38	Кінцева волого-теплова обробка виробу. Здача готового виробу.	6		Разом за II семестр	108
39	Підсумковий контроль знань.	6			
	Разом за II семестр	108			

Вільний час, а саме 54 години, ми використали на створення колекції одягу, яку потім продемонстрували в академії на щорічному фестивалі «Весняні ластівки». Етапи створення та сама колекція зображені на рис.1 та рис. .2



Рис. 1 «Етапи створення колекції»



Рис. 2 «Колекція «Rock Glam»»

Отримані знання з дисципліни «Виробниче навчання» допомогли у створенні колекції одягу, яка містила у собі за складністю ту технологію, яку студенти відпрацьовували на заняттях із виробничого навчання. Командна робота дала зрозуміти основні принципи праці на підприємстві.

Висновки. Проведене дослідження дозволяє стверджувати, що використання методики з елементами кейс-технологій стимулює індивідуальну активність студентів, формує інтерес і позитивну мотивацію до навчання, забезпечує високу ефективність навчання і розвитку майбутніх фахівців, формує певні особистісні якості і компетенції. Отже, використання методики з елементами кейс технологій у формуванні професійної культури майбутніх інженерів-педагогів цілком доцільне й ефективне. Перевага використання кейс-методу у формуванні професійної культури майбутніх інженерів-педагогів полягає в тому, що даний метод надає можливість дослідити ставлення студентів до своєї майбутньої діяльності, сприяє стимулюванню самостійності і відповідальності студентів за прийняття рішення у проблемних ситуаціях виробничого характеру, формуванню власного світоглядання.

Список використаних джерел

1. Байденко В.И. Компетенции в профессиональном образовании (К освоению компетентностного подхода)/ В.И. Байденко // Высшее образование в России. 2004. –№ 11. – С. 3–14.
2. Бакушин А.А. Инновационные процессы в технологиях обучения/ А. А. Бакушин. – М.: Гардарики, 2005. – 288 с.
3. Барнс, Л. Б. Преподавание и метод конкретных ситуаций: учебник, ситуации и дополнительная литература / Л.Б. Барнс, К.Р.Кристенсен, Э.Дж.Хансен; пер. с англ. под ред. А.И.Наумова. – М.: Гардарики, 2000.– 501 с.
4. Романенко В.Н. Формирование творческих умений в процессе профессионального обучения/ В. Н Романенко, Г. В. Никитина. – СПб., 2002. – 186 с.
5. Ситуаційна методика навчання : теорія і практика : учебно-методический комплекс / упоряд.: О. Сидоренко, В. Чуба. – К.: Центр інновацій та розвитку, 2001.– 256 с. – (Програма поширення ситуаційної методики навчання).
6. Сурмін Ю. П. Метод аналізу ситуацій (Case study) та його навчальні можливості. Глобалізація і Болонський процес: проблеми і технології: Кол. моногр. – К.: МАУП, 2005.
7. Кейс-метод [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.casemethod.ru>
8. Сурмин, Ю. П. Ситуационный анализ или анатомия кейс-метода: учеб. пособие / Ю. П. Сурмин. – К., 2002. – 286 с.
9. Yin Robert K. Case Study Research: Design and Methods / Robert K. Yin. – 4th ed. – Los Angeles ; London ; New Delhi ; Washington : SAGE Publications, 2009.– 219 p. – (Applied Social Research Methods. Vol. 5)

Стаченко О.В.

Підвищення ефективності самостійної роботи студентів швейного профілю при використанні елементів кейс-технологій.

У статті розглянуто особливості використання кейс-методу на прикладі західних університетів. Зроблено аналіз навчального плану з виробничого навчання у студентів швейного профілю. Запропоновано новий навчальний план, який містить у собі елементи кейс-технологій. У ньому пропонується вивчення тем за блоками та об'єднання операцій із підготовчих етапів для скорочення часу на вивчення матеріалу програми та використання вільного часу для оволодіння матеріалом за межами програми. Експериментально доведено можливість використання нового навчального плану.

Ключові слова: кейс-метод, самостійна робота студентів, навчальний план, виробниче навчання

Стаченко О.В.

Повышение эффективности самостоятельной работы студентов швейного профиля при использовании элементов кейс-технологий.

В статье рассмотрены особенности использования кейс-метода на примере западных университетов. Сделано анализ учебного плана по производственному обучению студентов швейного профиля. Предложено новый учебный план, который содержит в себе элементы кейс-технологий. В нем предлагается изучение тем по блокам и объединение операций по подготовительным этапам для сокращения времени на изучение материала программы и использование свободного времени для овладения материалом вне программы. Экспериментально доказано возможность использования нового учебного плана.

Ключевые слова: кейс-метод, самостоятельная работа студентов, учебный план, производственное обучение.

О. Stachenko

Increasing of Efficiency of Students` Independent Work of Sewing Profile, Using the Elements of Case Technology.

The article reviewed the notably of using the case study method on the example of Western universities. The author shows the analysis of the curricular, of apprenticeship training for students sewing profile. The paper proposed new curriculum, which contains elements, of case technology. It is proposed to study topic blocks and the merge operations for the preparatory stages to reduce the time to study the material of the training program and the use of free time for studying the material outside of the program. It is experimentally proved the possibility of using the new curricular.

Keywords: the case study method, students` independent work, curricular, industrial training.

Стаття надійшла до редакції 04.04.2014р